

«حق بازگشت فلسطینیان در پرتو حقوق بین الملل»

«حق بازگشت فلسطینیان در پرتو حقوق بین الملل»

فاطمه ابراهیمی[1]

چکیده:

از بدو تاسیس رژیم غاصب اسرائیل، وضعیت پناهندگان فلسطینی یکی از مسائل مهم جامعه ی بین المللی است. در همان بدو تاسیس، این رژیم غاصب بیش از 750 هزار فلسطینی را مجبور به کوچ اجباری کرد. بر اساس حقوق بین الملل، کوچ اجباری و اخراج فلسطینیان از خانه و کاشانه خود و سرزمین مادریشان از مصادیق پاکسازی نژادی محسوب می شود و مسئولیت کیفری عاملان و مسئولیت بین المللی رژیم غاصب را محقق می کند. این افراد و سایر فلسطینیان که بعثت جنگ های نابرابر و فجایع متعدد در سرزمین اشغالی فلسطین مجبور به ترک وطن خود و سپس پناهنده یا آواره سایر کشورها شدند، بر اساس حقوق بین الملل حق بازگشت به کشور خود را دارند. در حال حاضر بیش از دو سوم از جمعیت مردم فلسطین بیشترین و قدیمی ترین جمعیت پناهندگان جهان را تشکیل می دهند. فلسطینیان آواره از وطن همچون سایر انسان ها بر اساس اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق حقوق مدنی و سیاسی حق دارند، هر کشوری از جمله کشور خود را ترک کنند یا به کشور خود بازگردند و هیچ انسانی را نمیتوان خودسرانه از بازگشت به کشورش منع کرد. حق بازگشت به وطن اصلی در حقوق بشردوستانه نیز بر اساس کنوانسیون های چهارگانه ژنو و حقوق بین الملل عرفی نیز برسمیت شناخته شده است و بر این اساس رژیم غاصب اسرائیل طبق تعهدات حقوق بشری و حقوق بشردوستانه همچون سایر کشورها موظف به احترام به این حق و حمایت و اجرای آن است. اما متأسفانه علی رغم شناسایی این حق بشری در اسناد مهم بین المللی و تاکید بر حق بازگشت فلسطینیان در قطعنامه های مختلف سازمان ملل متحد، رژیم غاصب اسرائیل هیچگاه پایبند به آن نبوده است و با تصویب قوانین مختلف مانع تحقق حق بازگشت فلسطینیان شده است. لذا این رژیم بعثت تخلف از این تعهد مهم بین المللی، باید مسئولیت بین المللی آن را متقبل شود. بر این اساس با عنایت به تاثیر دیپلماسی عمومی، متفکران مسلمان و آزاد اندیشان جهان باید این حق مهم را از مجامع بین المللی بویژه سازمان ملل متحد پیگیری کنند. امید است تضمین حق بازگشت فلسطینیان، گامی موثر بر

تحقق حق تعیین سرنوشت و تشکیل دولت منسجم فلسطین شود.

واژگان کلیدی: حق بازگشت ، آوارگان فلسطینی، قطعنامه های مجمع عمومی، اسناد بین المللی حقوق بشری، مسئولیت بین المللی

- [1] دکترای حقوق بین الملل ، مدرس دانشگاه و پژوهشگر حقوق بین الملل